

4.- Trabzon Milletvekili Cevdet Erdöl ve 21 milletvekilinin, kanser hastalığı konusunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/667)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

Tüm dünyanın olduğu gibi ülkemizin de sağlık sorunlarının başında gelen kanser hastalığının nedenlerinin tespit edilmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ekte sunmuş olduğumuz gerekçe doğrultusunda, Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1) Cevdet Erdöl	(Trabzon)
2) Öznur Çalık	(Malatya)
3) Rüstem Zeydan	(Hakkâri)
4) Veysi Kaynak	(Kahramanmaraş)
5) Mehmet Yılmaz Helvacıoğlu	(Siirt)
6) Ahmet Aydın	(Adıyaman)
7) Abdullah Çalışkan	(Kırşehir)
8) Fatih Metin	(Bolu)
9) İlhan Evcin	(Yalova)
10) Hasan Altan	(Kastamonu)
11) Halil Mazıcıoğlu	(Gaziantep)
12) Lokman Ayva	(İstanbul)
13) Mehmet Nil Hıdır	(Muğla)
14) Mehmet Müezzinoğlu	(İstanbul)
15) Abdurrahman Arıcı	(Antalya)
16) Fatih Öztürk	(Samsun)
17) İbrahim Yiğit	(İstanbul)
18) Hüseyin Devecioğlu	(Kilis)
19) Nuri Uslu	(Uşak)
20) Cemal Taşar	(Bitlis)
21) Abdulmuttalip Özbek	(Hakkâri)
22) Ertekin Çolak	(Artvin)

Genel Gerekçe: Kanser hastalığı dünyada son birkaç yıldır giderek artarak birinci ölüm nedeni hâline gelmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre 2000-2007 arasında kanserden ölen kişi sayısı yaklaşık % 32 oranında artarak 2007 yılında 7,9 milyon kişiye çıkmıştır. Yani bütün ölümlerin yaklaşık % 13'ü kanserden kaynaklanmıştır. Yine aynı dönemde yeni vaka sayısı 12 milyonun üzerine çıkarken kanserle yaşayan vaka sayısı ise 25 milyon civarındadır. 2030 yılında özellikle gelişmekte olan ülkelerde kanser sayısı, kanser ölümleri ve kanserle yaşayan hastalarda 2005 verilerine göre 3 kat artış beklenmektedir.

Türkiye'de toplam ölümlerin içinde kanserden kaynaklanan ölümlerin oranı 2000 yılı için hastalık yükü çalışmasında yüzde 13,1 olarak hesaplanmıştır.

Türkiye'de 2004 sonu itibarıyla yüz binde 167 olan kanser görülme hızının, 2005 yılında yüz binde 180,3'e, 2006'da ise yüz binde 200'ün üzerine çıktığını göstermektedir. Bunun anlamı, ülkemizde her sene yaklaşık 150 bin yeni kanser vakasının tespit edilmesi demektir.

Türkiye, AB ülkeleri içinde 2,3 milyar avro ile kansere toplamda en fazla harcama yapan ilk altı ülke arasında yer almaktadır. Kanser artışı ile kansere harcanması gereken rakamın 2030 yılı için 10 milyar avroyu aşması beklenmektedir.

Uzun dönemde gerekli önlemler alınmadığı takdirde, kanser Türkiye sağlık sistemi için ciddi bir risk oluşturma potansiyeline sahiptir. Türkiye nüfusu her geçen gün yaşlanmaktadır. Yaşlı nüfusun artışının yanı sıra sigara ülkemizdeki kanser artışının en önemli nedenidir.

Kanserin kontrolünde en önemli aşama kanserin önlenmesi yani birincil korunmadır. Bu aşamadaki en önemli yaklaşım sigara ve tütünle mücadeledir. Bugün için ülkemizde sigara ile ilgili kanserlerden yılda 90.000'den fazla yaşam kaybolmaktadır ki bu her gün 150-200 kişi demektir. İkincil korunmada kanser taraması ve erken yakalama önem taşır. Bu nedenle Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri (KETEM) açılmıştır. Ülkemizde yaklaşık 300 KETEM'e ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacımızın 120'si açılmıştır ve her ilimizde en az bir tane KETEM bulunmaktadır. Kanser tedavisi için (üçüncül korunmada) çağdaş ve uygun tedavi yaklaşımları konusunda insan kaynaklarının yeterliliği de diğer önemli bir konudur.

Çevresel kanserlerden asbest ve erionite bağlı kanserler ülkemizde dünya ortalamasından 700 kat daha fazladır. Arsenik ciddi bir çevresel kanserojen olarak dikkat çekmekte ve bu faktörlerle savaş multidisipliner bir yaklaşım gerektirmektedir. Elektrik yüksek gerilim hatları ve elektromanyetik alanların düzenlenmesi, yanlış beslenmenin önüne geçilmesi, alkol tüketimi konusunda vatandaşlarımızın bilinçlenmesi, obezitenin önlenmesi, fiziksel aktivitenin yaygınlaştırılması kanserin önlenmesi için önem taşımaktadır.

Kanserin kontrol edilebilmesi için en önemli konulardan biri de gerek önlem gerekse kanser oluşumuna ve tedavisine yönelik bilimsel çalışmaların ve araştırılmaların yapılmasıdır, ancak maalesef şu anda yılda 900 olan bilimsel çalışmalarımız yeterli düzeyde değildir.

Kanserin kontrol altına alınmasına yönelik olarak; ulusal politikaların oluşturulması, kanser kontrol programlarının düzenlenmesi, koordinasyonu, kansere yol açan bireysel ve çevresel risk faktörlerinin belirlenmesi, bu konuda kamuoyunun ve ilgili tarafların bilgilendirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunulması, kanser tarama, teşhis ve tedavi standartlarının oluşturulması, çeşitli projelerin yürütülmesi gibi konularda çalışma ve araştırmalar yapılmalıdır.

Çağımızın en önemli sağlık problemi olan kanserin ülkemizde kontrolü için yapılacak işlemleri hızlandırması, disiplinler arası koordinasyonu sağlaması ve kolaylaştırması amacıyla yüce Meclisimizde bir araştırma komisyonu kurulması ve bu komisyon marifetiyle konunun irdelenmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinin önemi açıktır.